

Finanspolicy för Stockholms Läns Landsting

inklusive bilaga för
placeringspolicy för pensionsmedel

Innehållsförteckning **Sid**

1 INLEDNING	4
1.1 SYFTE.....	4
1.2 LÄSANVISNING.....	4
1.3 MÅL FÖR DEN FINANSIELLA VERKSAMHETEN	4
1.4 UPPDATERING AV FINANSPOLICYN	4
2 UPPFÖLJNING OCH KONTROLL	4
3 ORGANISATION OCH ANSVARSFÖRDELNING	4
3.1 KONCERNSAMORDNING.....	4
3.2 ANSVARSNIVÅER	5
3.3 ORGANISATION SAMT ANSVARS- OCH BEFOGENHETSFÖRDELNING.....	5
3.3.1 Landstingsfullmäktige.....	5
3.3.2 Landstingsstyrelsen.....	5
3.3.3 Landstingsstyrelsens förvaltning.....	6
3.3.4 AB SLL Internfinans.....	6
3.3.5 Övriga styrelser/nämnder och övriga helägda bolag (bolagsstämma och styrelse)	6
4 RISKHANTERING INOM SLL	6
4.1 FINANSIELLA RISKER	6
4.1.1 Valutarisk.....	6
4.1.2 Ränterisk	7
4.1.3 Kreditrisk	7
4.1.4 Likviditetsrisk.....	7
4.1.5 Motpartsrisk.....	8
4.1.6 Upplåningsrisk	8
4.2 ADMINISTRATIVA RISKER	8
5 KONCERNKONTO.....	8
5.1 ALLMÄNT.....	8
5.2 KREDIT PÅ UNDERKONTO	8
5.3 RÄNTA PÅ UNDERKONTO.....	9
6 VERKSAMHETENS IN- OCH UTLÅNING.....	9
6.1 INTERNA PLACERINGAR OCH INTERN FINANSIERING.....	9
6.2 FINANSIERING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR.....	9

6.2.1 Finansiering av investeringar, maskiner/inventarier samt investeringar i byggnader.....	9
6.2.2 Finansiering av större investeringar.....	10
7 DRÖJSMÅLSRÄNTA.....	10
8 KONCERNENS UPPLÅNING OCH SKULDFÖRVALTNING.....	10
8.1 TILLÅTNA UPPLÅNINGSSALTERNATIV.....	10
8.2 RISKER AVSEENDE UPPLÅNING	10
8.2.1 Ränterisk	10
8.2.2 Motpartsrisk avseende riskhanteringsinstrument	11
8.2.3 Upplåningsrisk	11
9 BETALNINGSBEREDSKAP	11
10 FÖRVALTNING AV ÖVERSKOTTSLIKVIDITET.....	11
10.1 TILLÅTNA TILLGÅNGSSLAG.....	11
10.2 RISKER AVSEENDE PLACERINGAR	12
10.2.1 Ränterisk	12
10.2.2 Kreditrisk	12
10.2.3 Likviditetsrisk.....	12
10.3 EXTERN UTLÅNING.....	12
11 KONCERNENS VALUTAEXPONERING	12
12 BORGEN	13
13 KONCERNENS PENSIONS FÖRPLIKTELSER	13
13.1 RISKHANTERING.....	13
13.2 PLACERING AV PENSIONSMEDEL FÖRVALTNINGEN AV PENSIONSMEDEL REGLERAS I BILAGA 1, "PLACERINGSPOLICY FÖR PENSIONSMEDEL".	13

1 Inledning

1.1 Syfte

Syftet med finanspolicyn är att den ska utgöra ett övergripande regelverk för den finansiella verksamheten inom hela landstingskoncernen, Stockholms läns landsting (SLL). Detta innebär att finanspolicyn i tillämpliga delar gäller såväl samtliga förvaltningar som samtliga helägda bolag.

1.2 Läsanvisning

Avsnitt 1-7 gäller alla förvaltningar och bolag. Avsnitt 8-13 är av koncernövergripande karaktär och avser således landstingskoncernens centrala finansförvaltning som AB SLL Internfinans ansvarar för enligt avtal.

1.3 Mål för den finansiella verksamheten

Landstinget ska i enlighet med kommunallagen 8 kap 2 § förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses. Landstinget ska inom de riskramar som anges i denna policy och sträva efter att erhålla god avkastning på medelsförvaltningen och att ådra sig så låga kostnader som möjligt för upplåning och skuldförvaltning.

Målsättningen vad gäller landstingskoncernens betalningsströmmar ska vara att eliminera onödig kapitalbindning samt att utforma betalningsrutiner så att betalningsströmmarna flyter optimalt.

1.4 Uppdatering av finanspolicyn

Landstingsfullmäktige ska minst en gång varje år besluta om uppdatering av finanspolicyn inklusive bilaga avseende placeringspolicy för pensionsmedel.

2 Uppföljning och kontroll

Efterlevnaden av denna finanspolicy ska återrapporteras till landstingsfullmäktige i samband med delårsrapport och årsredovisning.

Varje nämnd/ bolag åläggs att i bilaga till varje månads- delårs- och årsbokslut rapportera efterlevnad av finanspolicyn.

3 Organisation och ansvarsfördelning

3.1 Koncernsamordning

Landstingskoncernen ska tillämpa en sammanhållen finansförvaltning. I begreppet sammanhållen finansförvaltning ingår bland annat ett gemensamt koncernkontosystem för alla förvaltningar och

helägda bolag. AB SLL Internfinans agerar externt i finansiella frågor för hela landstingskoncernens räkning. Enskild förvaltning eller bolag får aldrig agera på egen hand mot externa motparter.

3.2 Ansvarsnivåer

Följande ansvarsnivåer kan identifieras:

Beslutande ansvarsnivå	Verkställighetsnivå (förvaltning/bolag)
Landstingsfullmäktige	Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsen	Landstingsstyrelsens förvaltning
AB SLL Internfinans (bolagsstämma och styrelse)	AB SLL Internfinans
Övriga styrelser/nämnder och övriga helägda bolag (bolagsstämma och styrelse)	Övriga förvaltningar och övriga helägda bolag

3.3 Organisation samt ansvars- och befogenhetsfördelning

Nedan definieras fördelning av ansvar, befogenheter och verkställighetsansvar som ska gälla för den finansiella verksamheten.

3.3.1 Landstingsfullmäktige

- Ansvarar för att förvaltningen sker i överensstämmelse med kommunallagen 8 kap 2 – 3 §§.
- Beslutar om finanspolicy, d v s övergripande mål, regler och riktlinjer avseende all finansiell verksamhet i SLL.
- Beslutar om placeringspolicy för pensionsmedel.
- Beslutar om landstingets externa utlåning.
- Beslutar om ramen för SLL:s samlade upplåning.
- Beslutar om borgensåtaganden.

3.3.2 Landstingsstyrelsen

- Ansvarar för landstingets medelsförvaltning samt hantering av finansiella risker.
- Beslutar om avtal mellan landstinget och extern förvaltare.
- Träffar samverkansavtal mellan landstinget och Internfinans.
- Ansvarar för säkerställande av att målet avseende betalningsberedskap uppfylls.
- Beslutar om borgensåtaganden om maximalt 50 mkr årligen.
- Beslutar om medgivande för förvaltningar/bolag att inneha bankkonton utanför koncernkontosystemet.

3.3.3 Landstingsstyrelsens förvaltning

Landstingsstyrelsens förvaltning är landstingsstyrelsens verkställande enhet och ansvarar för verkställande av följande :

- Uppföljning av att den finansiella verksamheten bedrivs i enlighet med fastställd finanspolicy.
- Upprättande av förslag till avtal mellan landstinget och förvaltare, avseende såväl intern som extern förvaltning, dock ej vad gäller donationsmedel.

3.3.4 AB SLL Internfinans

Bolaget ska fungera som internbank med landstingsstyrelsens uppdrag att enligt avtal:

- Hantera intern in- och utlåning.
- Agera externt i låne- och placeringsfrågor för hela landstingskoncernens räkning.
- Hantera finansiella risker för landstingskoncernen.
- Administrera landstingets koncernkonto.
- Upphandla och upprätta avtal avseende extern förvaltning av donationsmedel.

3.3.5 Övriga styrelser/nämnder och övriga helägda bolag (bolagsstämma och styrelse)

- Ansvarar för att förvaltningens/bolagets finansiella verksamhet hanteras i enlighet med finanspolicy.
- Ansvarar för sitt finansnetto.
- Avhänder sig uppkomna finansiella risker i samråd med AB SLL Internfinans.

4 Riskhantering inom SLL

Ekonomisk verksamhet innebär alltid ett risktagande. Det åligger varje förvaltning och bolag att identifiera finansiella risker och att i samråd med AB SLL Internfinans hantera dessa.

Andra riskhanteringsinstrument än de som får användas inom ramen för koncernens centrala finansförvaltning får inte användas internt inom landstingskoncernen.

Nedan identifieras ett antal riskområden.

4.1 Finansiella risker

4.1.1 Valutarisk

Vid tecknande av avtal med koppling till utländsk valuta uppstår exponering för utländsk valuta i förhållande till inhemsk valuta vilket medför en valutarisk.

I samband med upphandling är det tillåtet att sluta avtal i utländsk valuta. Landstingets förvaltningar/bolag bör dock i möjligaste mån undvika detta. Om avtal ändå tecknas i utländsk valuta gäller att belopp över 1 mkr ska valutasäkras via Internfinans, eller då det är ekonomiskt fördelaktigt via leverantören. Utformningen av valutasäkring samt graden av säkring ska överenskommas mellan Internfinans och upphandlande enhet. Lägsta tillåtna nivå på valutasäkring är att valutaflöden som uppstår 12 månader framåt i tiden alltid ska elimineras.

Valutarisk ska elimineras i samband med att avtal tecknas.

4.1.2 Ränterisk

Ränterisk innebär att landstinget exponeras för risk för värdeförändring till följd av ändrade marknadsräntor.

4.1.3 Kreditrisk

Kreditrisk innebär att landstinget exponeras för risken att låntagaren inte betalar ränta eller kapitalbelopp på förfallodagen.

Vid förskottsbetalning uppkommer risk för att leverantören kommer på obestånd innan leveransen har utförts. Landstingets förvaltningar/bolag bör i möjligaste mån undvika förskottsbetalningar vid upphandlingar. Om förskottsbetalningar ändå sker ska förvaltningar/bolag ha erhållit bankgaranti från leverantören innan betalning av förskott erläggs. Bankgarantin ska utfärdas av svensk bank² eller utländsk bank med en rating motsvarande minst A+ enligt Standard & Poor's. Bankgarantin ska avse tiden fram till dess varan eller tjänsten har levererats och godkänts.

Bevakning av bankgaranti åligger respektive verksamhet. Om ratingen på utfärdande bank sjunker under ovanstående nivå måste ny garanti utfärdas.

Förvaltningar/bolag kan i samråd med Internfinans besluta om att inte skydda förskottsbetalningen om beloppet är ringa och leveransen är nära förestående.

4.1.4 Likviditetsrisk

² Med svensk bank avses banker som har sitt säte i Sverige.

Likviditetsrisk innebär att landstinget exponeras för risken att en placering inte går att omsätta till önskvärt pris.

4.1.5 Motpartsrisk

Motpartsrisk innebär att landstinget exponeras för risken att en motpart inte fullgör en affärstransaktion och att uparbetade orealiserade vinster inte kan realiseras.

4.1.6 Upplåningsrisk

Upplåningsrisk innebär att landstinget exponeras för risken att likvida medel inte kan lånas upp utan påtagliga kostnadsökningar.

4.2 Administrativa risker

Med administrativ risk avses risk för värdeförluster till följd av brister i avtal, den interna organisationen, de manuella rutinerna, systemstöd samt övriga säkerhetsrutiner. Det åligger respektive förvaltning/bolag att tillse att exponeringen för administrativa risker hålls så låg som möjligt till en rimlig kostnad.

5 Koncernkonto

5.1 Allmänt

Förvaltningar/bolag ska utnyttja landstingets koncernkontosystem. Bank eller postgirokonto utanför detta system får inte förekomma utan särskilt beslut av landstingsstyrelsen. Underkonton i koncernkontosystemet utgör bankkonto för förvaltningar/bolag.

Landstinget är ägare av koncernkontosystemet och är den part som har en extern relation med kontoförande bank. Förvaltningar och helägda bolag³ har en intern skuld/fordran till landstinget.

När förändringar påkallas avseende öppning/stängning av konto ska Internfinans kontaktas. Internfinans har att ombesörja firmateckning för förvaltningarna avseende banktjänster.

5.2 Kredit på underkonto

Till underkonton i koncernkontot kan kredit kopplas. Förvaltningar har möjlighet att erhålla kredit motsvarande 5 procent av sin budgeterade bruttoomsättning. Med bruttoomsättning avses verksamhetens samlade intäkter (såväl interna som externa) inklusive finansiella intäkter. Ny

³ Med förvaltningar och helägda bolag menas här de enheter som rapporterar till Landstingsstyrelsens förvaltning. Underkoncerner förekommer, och det är då endast den enhet som rapporterar till Landstingsstyrelsens förvaltning som har skuld/fordran till landstinget.

kredit åsätts årligen i januari utifrån till Landstingsstyrelsens förvaltning rapporterad budget, vilken ska vara fastställd av respektive nämnd. Landstingsstyrelsen kan också besluta om justering av förvaltningarnas krediter under löpande år. Bolagens kreditgräns bestäms av landstingsstyrelsen. Kreditavgift ska ej utgå för kredit i koncernkontosystemet.

Ansökan om förändring av krediten måste föregås av nämnd/styrelse/bolagsstyrelse beslut.

5.3 Ränta på underkonto

Räntan ska följa räntemarknadens fluktuationer och därför vara kopplad till en räntebas med kort löptid. Respektive underkoncern beslutar om ränte- och kreditvillkor inom den egna underkoncernen. Räntekapitalisering ska ske en gång per år per den sista december för såväl skuld- som intäktsränta.

Avsteg från internräntereglererna kan göras efter särskilt beslut av landstingsstyrelsen.

6 Verksamhetens in- och utlåning

6.1 Interna placeringar och intern finansiering

Förvaltning/bolag som vill uppta lån alternativt placera överskottslikviditet ska göra detta hos AB SLL Internfinans. Upptagande och förtidslösen av lån och placeringar sker till marknadsmässiga villkor. Se även avsnitt 6.2.1 nedan.

Placering av överskottslikviditet eller upptagande av lån måste föregås av nämnd/styrelse/bolagsstyrelse beslut.

6.2 Finansiering av anläggningstillgångar

6.2.1 Finansiering av investeringar, maskiner/inventarier samt investeringar i byggnader

Förvaltning/bolag kan finansiera anskaffning av maskiner och inventarier samt ombyggnadsåtgärder i externt förhyrda lokaler genom följande tre alternativ:

- Direktfinansiering via likvida medel tillgängliga på underkonto till koncernkontot.
- Leasingfinansiering genom avrop på det centrala ramavtalet.
- För belopp över 250 tkr uppta lån hos AB SLL Internfinans.

Investeringar i landstingets lokaler planeras i samråd och samarbete med Locum AB. Byggnadsinvesteringarna redovisas och finansieras i Landstingsfastigheter Stockholm som förvaltas av Locum och bolaget ansvarar även för administration och finansiering av byggnadsinvesteringar. Hyresgäst kan i samråd med Locum AB direktfinansiera ombyggnadsåtgärder i internt förhyrda lokaler upp till 500 tkr med egna likvida medel tillgängliga på underkonto till koncernkontot eller enligt särskild överenskommelse med Locum AB.

6.2.2 Finansiering av större investeringar

För investeringar över 100 miljoner kr kan separat upphandling av finansieringen vara att föredra. Upphandling ska då ske i samråd med eller genom AB SLL Internfinans för berörd förvaltnings/bolags räkning.

7 Dröjsmålsränta

På såväl interna som externa fakturor ska räntelagens §§ 3-6 avseende dröjsmålsräntor tillämpas. Detta ska anges på alla fakturor.

8 Koncernens upplåning och skuldförvaltning

8.1 Tillåtna upplåningsalternativ

Upplåning får ske på kort och lång sikt genom:

(nedanstående upplåningsalternativ är inte inbördes rangordnade)

- Upplåning i bank, finansinstitut, försäkringsbolag, pensionsanstalter eller börsnoterat bolag.
- Utgivande av skuldebrev avsedda för allmän handel eller ställda till viss juridisk person.
- Lån på annat sätt eller från annan, genom särskilt beslut av landstingsstyrelsen.
- Leasing.

8.2 Risker avseende upplåning

8.2.1 Ränterisk

Den totala låneportföljens⁴ genomsnittliga återstående räntebindningstid ska uppgå till mellan 24 och 48 månader.

Skuldförvaltningen ska månadsvis utvärderas mot en treårig jämförelseränta.

Riskhanteringsinstrument får endast användas till att förändra portföljens ränterisk i enlighet med ovanstående mandat. Riskhanteringsinstrumenten ska medräknas vid beräkning av låneportföljens genomsnittliga räntebindningstid. Tillåtna riskhanteringsinstrument är Caps (räntetak), Floors (räntegolv), FRA samt ränteswapavtal.

⁴ Den totala låneportföljen definieras som summan av låneskuld, leasingförpliktelser och riskhanteringsinstrument.

8.2.2 Motpartsrisk avseende riskhanteringsinstrument

Landstinget får ha svenska banker⁴ samt utländska banker med en rating motsvarande minst A+ enligt Standard & Poor's som motparter vid användandet av riskhanteringsinstrument⁵.

Motpartsrisken beräknas till 10 % av det nominella beloppet då kontraktet ingås. Motpartsrisken per bank får maximalt uppgå till 300 mkr.

8.2.3 Upplåningsrisk

Landstingets lån ska följa nedanstående förfallostruktur. Outnyttjade lånelöften och checkräkningskrediter ska inte inräknas vid beräkning av den totala låneportföljen. Den genomsnittliga återstående löptiden på leasingkontrakt ska redovisas separat.

Kortare än 1 år	1 till 3 år	3 till 5 år	5 till 7 år	7 till 10 år	10 till 20 år
Max 40 %	Max 30 %	Max 30 %	Max 30 %	Max 30 %	Max 30 %

För lån hos den Europeiska Investeringsbanken (EIB) kan nya lån med en löptid mellan 10 till 20 år tas upp utan särskilt beslut i landstingsstyrelsen.

9 Betalningsberedskap

Betalningsberedskapen⁶ för landstingskoncernen ska uppgå till minst 3 veckor, d v s 21 kalenderdagar.

10 Förvaltning av överskottslikviditet

10.1 Tillåtna tillgångsslag

Likvida medel får placeras i följande tillgångsslag:

- Räntebärande värdepapper
- Bankinlåning

⁴ Med svenska banker avses banker som har sitt säte i Sverige.

⁵ Riskhanteringsinstrument är Caps (räntetak), Floors (räntegolv), FRA, ränteswapavtal, valutaterminer samt valutaswapar.

⁶ Betalningsberedskapen utgörs av outnyttjade bindande kreditlöften och likvida medel. Det bedömda behovet av betalningsberedskapen i kronor definieras som verksamhetens kostnader plus avskrivningar och finansiella kostnader dividerat med 365 multiplicerat med målet för betalningsberedskapen uttryckt i antal dagar.

10.2 Risker avseende placeringar

10.2.1 Ränterisk

Landstinget ska begränsa sin ränterisk genom att den genomsnittliga återstående räntebindingstiden på placeringarna får uppgå till högst 6 månader. Inget enskilt värdepapper får ha en löptid som överstiger 12 månader.

Derivatinstrument får inte användas i tillgångsförvaltningen för förändring av ränterisk.

10.2.2 Kreditrisk

Landstinget får placera i marknadsnoterade värdepapper samt bankinlåning med fördelning som framgår av tabellen.

Kategori	Maximal placeringsvolym per kategori	Maximal placeringsvolym per motpart/ emittent
Svenska staten	Obegränsat	Obegränsat
Svenska banker. Utländska banker med en rating motsvarande minst A+ enligt Standard & Poor's.	Obegränsat	Max 1 000 mkr per motpart
Företagscertifikat med rating motsvarande k-1 eller A-2 enligt Standard & Poor's.	Max 300 mkr	Max 100 mkr per emittent

10.2.3 Likviditetsrisk

För att ha tillgång till likvida medel får placering endast ske i likvida räntebärande värdepapper och på bankkonto utan uttagsrestriktioner.

10.3 Extern utlåning

Utlåning till landstingsexterna parter som inte regleras ovan får endast ske efter särskilt beslut i landstingsfullmäktige. Villkoren för utlåningen ska då fastställas för varje enskilt ärende.

11 Koncernens valutaexponering

Landstingets valutaexponering ska vid varje tidpunkt hållas så låg som möjligt till en rimlig kostnad.

Valutaexponeringar, som uppstår i landstingets totala låneportfölj och placeringar i räntebärande värdepapper och banktillgodohavanden, ska elimineras i samband med att avtal träffas alternativt så snart ett tillgodohavande uppstått på bankkonto.

Upplåning och placering får endast ske i CHF, EUR, GBP, JPY, NOK och USD.

Valutaexponeringar som uppstår som ett naturligt resultat i verksamheten vid upphandlingar etc. ska i samråd med berörda förvaltningar/ bolag minimeras, se dock även avsnitt 4.1.1.

Tillåtna riskhanteringsinstrument är valutaterminer, valutaswappar och valutaoptioner.

12 Borgen

Landstinget åtar sig endast borgensåtaganden i undantagsfall. I sådana fall ska landstingsfullmäktige /landstingsstyrelsen besluta om borgensåtagandet i varje enskilt fall. Därvid uttager landstinget en avgift som motsvarar avgiften för bankgaranti. Landstingsfullmäktige kan dock i varje enskilt fall besluta att avgift för borgen inte ska uttagas.

Landstingsstyrelsen får besluta om borgensåtaganden inom en årlig totalram om högst 50 miljoner kr, med ett högsta belopp om 10 miljoner kr för varje beslut.

Borgen får inte tecknas till förmån för kommersiell verksamhet utanför landstingskoncernen.

Landstinget tryggar helägda bolags pensionsförpliktelser enligt bilaga 1, "Placeringspolicy för pensionsmedel".

13 Koncernens pensionsförpliktelser

13.1 Riskhantering

Hantering av den risk som kan uppkomma till följd av pensionsskulden i koncernens balansräkning eller utanför balansräkningen som ansvarsförbindelse regleras inte inom ramen för denna policy.

13.2 Placering av pensionsmedel

Förvaltningen av pensionsmedel regleras i bilaga 1, "Placeringspolicy för pensionsmedel".